

Nr 72.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om visst undantag från stämpelplikt enligt förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften m. m.; given Stockholms slott den 3 februari 1939.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning om visst undantag från stämpelplikt enligt förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften m. m.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

F ö r s l a g

till

förordning om visst undantag från stämpelplikt enligt förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften m. m.

Sedan överenskommelser den 28 oktober 1938 träffats mellan Sverige och Tyska riket angående bland annat betalningen av Tyska rikets internationella lån med 7 procent ränta av år 1924 (Daweslånet), Tyska rikets internationella lån med $5\frac{1}{2}$ procent ränta av år 1930 (Younglånet) och Österrikes internationella lån av år 1930, förordnas härigenom, att, därest obligation tillhörande något av nämnda lån här i riket förses med påstämpling om förändring av betalningsvillkoren i enlighet med berörda överenskommelser, stämpelplikt icke i anledning därav skall äga rum enligt förordningarna den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften och den 6 november 1908 (nr 129 s. 1) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 3 februari 1939.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ENGBERG, SKÖLD, QUENSEL, FORSLUND, ERIKSSON, STRINDLUND.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför:

Mellan Sverige och Tyska riket ha den 28 oktober 1938 överenskommelser träffats angående fullgörandet av vissa betalningar till svenska fordringsägare. Överenskommelserna, som sedermera i vissa avseenden kompletterats genom ytterligare avtal i samma ämne, innefatta en reglering av betalningen av det svenska innehavet av obligationer tillhörande de av Tyska riket upptagna s. k. Dawes-, Young- och Kreugerlånen ävensom Österrikes internationella lån med 7 procent ränta av år 1930 och Österrikes garanterade konverteringslån av år 1934.

Överenskommelserna, som i huvudsak ansluta sig till en tidigare under år 1938 mellan Storbritannien och Tyskland träffad transferöverenskommelse, innefatta bland annat att från svensk sida vissa räntesänkningar medgivits, då betalning sker enligt överenskommelserna, ävensom att från tysk sida åtaganden gjorts om upptagande av amortering å lånen, varvid emellertid tidpunkten för den slutliga återbetalningen beträffande vissa av lånen uppskjutits. Till kännedom för de svenska innehavarna av ifrågavarande obligationer har en redogörelse för överenskommelserna offentliggjorts av clearingnämnden i dess tryckta meddelanden (nr 34 den 10 december 1938). Innehavare av obligationer tillhörande Dawes- och Younglånen samt Österrikes internationella lån av år 1930 ha därvid anmodats att — därest de önska erhålla betalning enligt de nya villkoren — senast den 15 mars 1939 hos riksbanken eller svenskt bankaktiebolag anmäla, att de antaga dessa. Obligationerna skola bifogas sådan anmälan och förses med påstämpling av de nya betalningsvillkoren. Obligationsinnehavare, vilka icke göra dylik anmälan, bliva i fråga om betalningen på grund av obligationerna underkastade de eljest gällande tyska transferbestämmelserna.

Enligt 8 § förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften skall —med vissa undantag, varom här ej är fråga— obligation,

som utfärdas här i riket, av obligationsutgivaren före utlämnandet förses med stämpel.

Varda obligationer här i riket utfärdade endast såsom ersättning för förkomna eller förstörda sådana handlingar eller i utbyte mot obligationer av samma utgivare och med samma räntefot, och hava de äldre obligationerna varit försedda med stämpel i vederbörlig ordning, äro de nya obligationerna fria från stämpel, såvida de icke utfärdas å högre belopp än varå de äldre obligationerna lytt. Utfärdas de nya obligationerna å högre belopp, skola de förses med stämpel för skillnaden mellan beloppen.

Enligt angivna paragraf skall — fränsett vissa undantagsfall — obligation, som utfärdats i utlandet, förses med stämpel innan den första gången, efter det densamma blivit till riket införd, härstädes belånas, försäljes eller på vad sätt det vara må överlåtes eller, därest den ej förut vederbörligen stämpelbelagts, innan inregistrering sker av bouppteckning efter avliden person, till vars efterlämnade tillgångar obligationen hör.

Om i utlandet utgivna obligationer, som införts hit till riket, av utgivaren infordrats för utbyte, må innehavaren av obligationerna i särskild ordning, varom i nämnda paragraf stadgas, åtnjuta stämpelfrihet för nya, av samma utgivare utfärdade obligationer, till räntefot och belopp motsvarande de tidigare införda.

Vidare skall, enligt förordningen den 6 november 1908 (nr 129 s. 1) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, vid överlåtelse av obligationer genom köp eller byte en särskild avgift erläggas genom stämpelbeläggning av den avräkningsnota, som skall upprättas vid överlåtelsen.

Sist angivna stämpelplikt avser icke det ursprungliga utlämnandet av här i riket utfärdad obligation. Någon motsvarande inskränkning har emellertid icke stadgats beträffande utländsk obligation. Däremot åtnjutes befrielse från fondstämpel utan undantag, då obligation utan mellanavgift utbytes mot annan eller andra obligationer av samma utgivare samt med samma räntefot och till enahanda eller lägre belopp.

Fråga har uppkommit, huruvida berörda förändringar av betalningsvillkoren för de i det föregående omtalade utländska obligationslånen kunna medföra skyldighet att erlagga avgift enligt fondstämpelförordningen och 1914 års förordning angående stämpelavgiften.

Såsom den lämnade redogörelsen för de båda förordningarnas stadganden i ämnet giver vid handen, saknas direkt tillämplig föreskrift. Frågan, under vilka omständigheter skyldighet föreligger att erlagga ny avgift enligt förordningen angående stämpelavgiften vid konvertering av obligationslån genom påstämpling å förut stämpelbelagda, här i riket utfärdade obligationer, har emellertid tidigare varit föremål för bedömande vid flera tillfällen. Härutinnan kan hänvisas till det i regeringsrättens årsbok för år 1935, sid. 125, refererade målet jämte övriga där angivna mål av samma art från 1930, 1934 och 1935. Medan under tidigare år tämligen delade

meningar kommit till uttryck vid regeringsrättens behandling av frågan, synes av fallen från år 1935 kunna utläsas, att stämpelfrågan är beroende av, bland annat, om obligationslåns slutbetalning i samband med konvertering på nyss angivet sätt förlagts till senare tidpunkt än enligt de ursprungliga lånevillkoren. I sådant fall skulle påstämplingen av till lånet hörande obligation anses lika med utfärdande av ny obligation. Enbart en nedsättning av räntesatsen skulle däremot icke föranleda ett sådant bedömande.

I en till finansdepartementet ingiven, den 11 januari 1939 dagtecknad promemoria har *statskontoret* givit uttryck åt en tolkning av gällande bestämmelser överensstämmande med den här framlagda. Statskontoret har därvid till stöd för sin ståndpunkt åberopat stämpelavgiftens karaktär av kapitalomsättningsskatt. En sådan skatt avser att träffa kapitalet, när det söker sin placering eller omplacering. Så länge genom konverteringen allenast vidtagas sådana åtgärder, som icke förlänga lånets löptid, frigöres icke kapitalet för ny placering. Om däremot tiden för lånets återbetalning förskjutes framåt, skulle staten därigenom att lånekapitalet bindes för längre tid än ursprungligen avsetts undandragas en beskattning, därest icke konverteringen i stämpelhänseende likställdes med en nyemittering. Det torde nämligen vara berättigat att utgå från att vid återbetalning av ett lån en ny kapitalplacering regelmässigt äger rum.

De i det föregående omnämnda överenskommelserna den 28 oktober 1938 innefatta icke någon förlängning av lånetiden beträffande Kreugerlånet och Österrikes garanterade konverteringslån av år 1934. Så är däremot fallet beträffande Dawes- och Younglånen samt Österrikes internationella lån av år 1930.

Därest särskilt undantag icke stadgas synes sålunda, i överensstämmelse med den lösning frågan erhållit med avseende å inom riket utfärdade obligationer, skyldighet kunna uppstå att erlagga stämpel enligt förut angivna huvudregel beträffande obligation, som utfärdats i utlandet, i 8 § av 1914 års förordning angående stämpelavgiften och därmed också enligt fondstämpelförordningen, då efter påstämpling av de nya betalningsvillkoren utlämnande sker av obligation tillhörande Dawes- eller Younglånen eller österrikiska lånet av år 1930.

De nya lånevillkoren ingå emellertid som ett led i en mellan de svenska och tyska regeringarna träffad allmän uppgörelse rörande de svenska finansiella fordringarna i Tyskland. Det torde framstå såsom obilligt, att en enskild obligationsinnehavare skulle drabbas av stämpelplikt, om han följer den av staten med hänsyn till sagda betalningsreglering anvisade vägen för tillvaratagande av sin fordran.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att ett inom finansdepartementet upprättat förslag till *förordning om visst undantag från stämpelplikt enligt förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften m. m.* måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Kungl. Maj:ts proposition nr 72.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställen förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

V. Schwartz.